

JOAQUIM SALARICH I VERDAGUER (1816 - 1884)

Exposició commemorativa*

El mes de març de 1884 moria, a Caldes d'Estrach, Joaquim Salarich i Verdaguer. Metge, historiador, novel·lista i primer cronista de la ciutat de Vic, home amb una gran preocupació per totes les ciències del seu temps i per la seva aplicació pràctica a una societat que encetava la revolució industrial, amb moltes lluites polítiques i profunds canvis socials.

A casa nostra, tant a Catalunya com a la plana de Vic, el moment que ell va viure és particularment interessant car coincideix amb l'inici del procés de recuperació dels valors catalans en general i de la llengua i literatura catalanes en particular, que coneixem amb el nom de Renaixença. A Vic, aquest moviment adquirí un relleu singular que aportà en el darrer quart del segle homes, idees i realitzacions que el consolidaren i foren plataforma per al desplegament artístic, literari, social i polític que es donarà en el segle XX.

Tot això no hagués estat possible sense un substrate assaonat que possibilités aquesta florida en els camps de les arts, les lletres i les ciències. Joaquim Salarich i Verdaguer és el millor exponent de precursor d'aquest renaixement. Conreador dels més alts valors cívics, reviscolà la consciència dels seus conciutadans recordant-los-hi el seu passat històric i els convidà a ésser dignes de l'herència rebuda. El trobem en l'arrel dels diferents periòdics vigatans de l'època, en els començaments de la novel·la catalana, com a pioner de la medicina de caràcter social i de les assegurances, preocupat per la millora de l'agricultura aplicant-hi criteris científics, és fundador i membre actiu de Cercles i Associacions i no pot faltar en l'inici de la preocupació per aplegar col·leccions artístiques que en l'última dècada del segle abocaran a la inauguració del Museu Episcopal de Vic, gràcies a l'empenta d'homes com Jaume Collell i Bancells, Antoni d'Espona i de Nuix i Josep Gudiol i Cunill, sota el geni ordenador del bisbe Josep Morgades i Gili.

L'exposició commemorativa aplegada vol ésser un recull per donar a entendre l'amplada i magnitud del seu treball, des dels estudis històrics fins a una insòlita preocupació social de la medicina. Volem també donar a conèixer el variat nombre

* Aquest catàleg ha estat redactat pel Sr. Miquel S. Ylla-Català i Genís.

de personatges de l'època amb els quals es relacionà i el reconeixement a la seva obra per part de diferents àmbits de la societat i, d'una manera especial, la ciutat de Vic que l'homenatjà en el centenari del seu naixement (1916) i l'elevà a la categoria de Vigatà Il·lustre (1949). L'exposició ha estat possible gràcies als materials de l'Hemeroteca del Museu Episcopal de Vic i a les col·leccions particulars del seu nét, Miquel dels Sants Salarich i Torrents, i del seu besnét, Josep M.ª Salarich i d'Arbell.

Amb l'homenatge a aquest insigne patrici, el Museu Episcopal de Vic vol estendre el seu reconeixement i admiració a tots aquells que foren pioners en el moviment col·leccionista i amb els seus esforços aconseguiren aplegar l'Exposició permanent del Cercle Literari de Vic que és un dels fets més importants dels inicis de la creació del nostre Museu.

Vic, 4 de març de 1984
La Junta de Govern
del Museu Episcopal de Vic

L'exposició és presidida per un quadre a l'oli, obra de l'artista Marià Picó, de forma ovalada, típica de l'època, amb el retrat de Joaquim Salarich i Verdaguer, el qual porta la medalla de la Reial Acadèmia de Medicina i Cirurgia i, a la solapa, llueix l'escut de la ciutat de Vic que l'acredita com a Cronista. El marc del quadre és daurat, amb la forma d'un rectangle i perfilat en els angles per uns quadrats lleugerament sortits (CJSd'A).

L'exposició és dividida en set vitrines que contenen un total de cent quinze peces.

VITRINA I

Recull les obres cabdals de l'autor dedicades a la ciutat de Vic.

1

Vich su historia, sus monumentos, sus hijos y sus glorias. Impremta dels germans Soler, carrer de la Ramada 13, Vic 1854.

Edició relligada amb pergami i amb el llom daurat. Mides: 21,5 x 16 cm.; 318 pàgs., amb igual nombre de fulls en blanc en el seu interior. BMSS.

2

El Censo de Vich. Estudi premiat amb la medalla i el títol de soci de mèrit de la Societat Barcelonesa d'Amics del País. Obra publicada per l'esmentada societat. Impremta de Joaquim Bosch, S. Simplicí de Regomir n.º 4, Barcelona 1857. Mides: 22 x 16 cm.; 110 pàgs. BMSS. n.º 289.

3

Efemèrides Vigatanes, amb pròleg de mossèn Jacinto Verdaguer Pbre., Mestre en Gay Saber. Estampa de Ramon Anglada, Vic, 1882.

Enquadernació amb pergami i amb el llom daurat. Mides: 22,0 x 15,5 cm.; 98 pàgs. i el mateix nombre de fulls en blanc amb anotacions complementàries. BMSS.

4

4

Fotografia de la família de Joaquim Salarich i Verdaguer, l'any 1877, de 13 x 10'5 cm., sobre fons de paper bufat amb relleus verds, daurats i vermells i marc negre, de 26'5 x 12'5 cm. BMSS

VITRINA II

És dedicada als seus primers escrits, als seus estudis acadèmics i a les seves primeres actuacions com a metge; els seus escrits a «La Abeja Médica» i a la seva actuació en l'epidèmia del còlera que es declarà a Vic l'any 1854.

- *Escrits de Joventut*

5

Plec de fulls en paper de barba de 15 x 11 cm. que conté «Poesias de Joaquín Salarich. Estudiante en Vich, Año 1834», 17 fulls, textos en català i castellà. Manuscrit original. BMSS.

6

«Explicació del Crech en un Déu o Crech en un Déu explicat per mes facil inteligencia dels rudos e ignorants», per J. S. Any 1835. Text escrit en català de l'època, 9 plects de fulls de 15 x 11 cm. Manuscrit original. BMSS.

7

Poesia amb quaranta versos que esmenten diferents glòries vigitanes. Full plegat de 22 x 16 cm., escrit en català. Manuscrit original. BMSS.

8

Escrit amb motiu de la mort de la seva àvia Maria Verdaguer. Full plegat en quatre pàgines de 15 x 10 cm. Manuscrit original. BMSS.

9

Vers en llatí «Immaculata scolarum patrona». Full de 15 x 11 cm. escrit a mà a les dues cares. Manuscrit original. BMSS.

10

Plec de fulls de 20 x 14 cm., amb dècimes dedicades a «Las Carmelitas calzadas de la ciudad de Vich». Manuscrit original. BMSS.

11

Traducció del poema «La Eneida» de Virgili, Cant I. En castellà. Plec de fulls de 24 pàgines, de 15 x 15 cm. Manuscrit original. BMSS.

12

«A una guatlla engabiada». Poesia, en un full de 20'5 x 15'5 cm., escrit en ambdues cares. Manuscrit original. BMSS.

13

«Gozos de los gloriosos Martires Luciano y Marciano, hijos y patronos de la ciudad de Vich». Full de 20 x 15 cm., escrit per les dues cares. Manuscrit original. BMSS.

- *Testimoni dels seus estudis*

14

Cartell d'avaluacions de la Facultat de Ciències Mèdiques de Barcelona. «Estado Primero de los Exámenes generales celebrados en el Ex Colegio General de Medicina y Cirugía de Barcelona en el presente año 1845». Joaquim Salarich hi consta com a alumne de sisè any. Mides: 66'5 x 34 cm. CJSd'A.

15

Títol de Batxiller en Filosofia expedit per la Facultat de Medicina i Cirurgia de Barcelona, l'any 1841. Mides: 30 x 41 cm. CJSd'A.

16

Títol de Llicenciat en Medicina i Cirurgia expedit per «El Ministro de la Gobernación de la Península por orden de S. M. la Reyna». 3 de setembre de 1845. Signat, Pedro José Pidal. Mides: 50 x 38 cm. BMSS.

- *Escrits sobre temes mèdics*

17

S'exposen tres volums de «La Abeja Médica», revista de l'Acadèmia de Medicina i Cirurgia de Barcelona i Palma. Un volum mostra la portada i els altres aquests dos articles seus:

- «Remedio contra la mordedura de víbora», tom II, pàgs. 2219-2220, any 1849. BMSS.
- «Hidrofobia, curación», tom V, pàgs. 219-221, any 1851. BMSS.

- *Treballs referents a l'epidèmia del còlera de l'any 1854.*

18

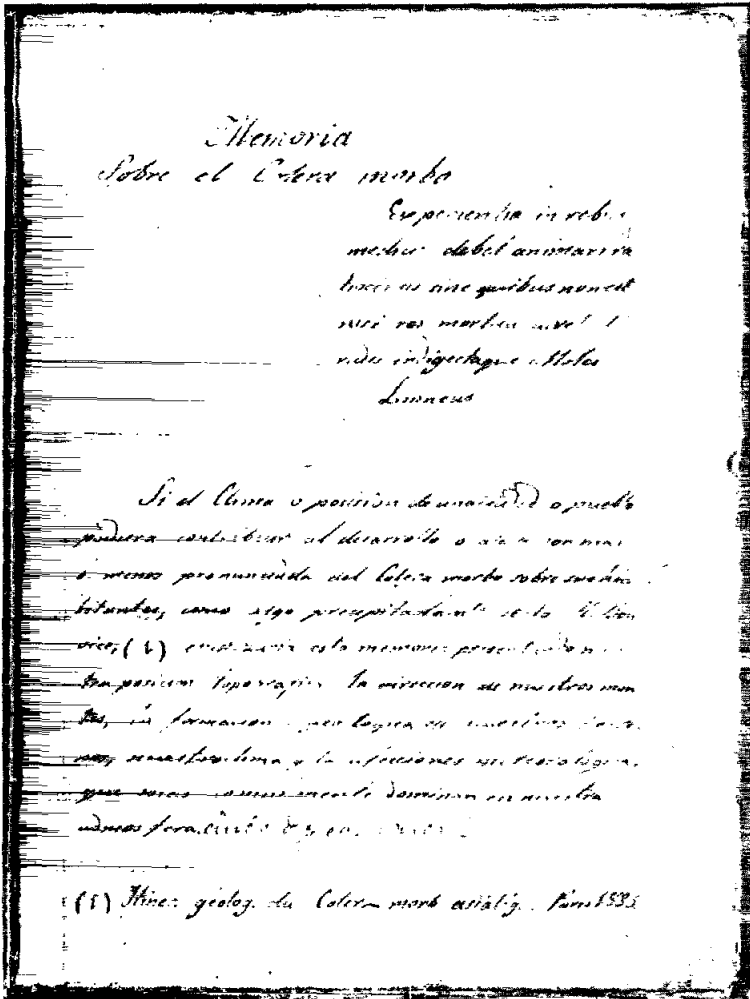
«Memoria acerca el còlera morbo epidémico observado en la ciudad de Vich, 1854». Plec de fulls manuscrit. Mides: 22 x 17 cm., 67 pàgs. i un ànex amb dades meteorològiques. HMEV. Memòria premiada amb accèssit i títol de soci corresponent de l'Acadèmia de Medicina i Cirurgia en el concurs de l'any 1855.

19

«Hospital de coléricos de la Ciudad de Vich, 1854». Relació nominal i evolució de tots els malalts que entraren en el centre hospitalari. Plec de fulls manuscrit. Mides: 30 x 21'5 cm. BMSS.

20

Diploma lliurat per l'Ajuntament de Vic en agraïment als seus serveis en l'epidèmia. Diploma de 34'5 x 46 cm., registrat en el llibre de privilegis de la ciutat i signat per l'alcalde constitucional Josep Giró i Torà, el síndic primer Josep Gros i Real, el regidor primer Miquel Bassols, i el secretari Josep Pratdesaba. Any 1854. BMSS.

18

VITRINA III

• Mostra del seu epistolari.

S'exposa una mostra de les cartes que li adreçaren diferents personatges de l'època, amb motiu de les seves obres o en recerca de consell. Anys 1848-1884.

21

Guillem Ecrivà de Romaní, hisendat resident a Madrid.

22

Eduard d'Arévalo, cronista de Tortosa.

23

Andreu de Ferran, secretari de l'Institut Català de Sant Isidre.

24

Marquès de la Quadra.

25

Claudi López Bru, marquès de Comillas.

26

Antoni de Bofarull, historiador.

27

Antoni M.ª Brusí i Forn, propietari del «Diario de Barcelona».

28

Joan Mañé i Flaquer, director del «Diario de Barcelona».

29

Rafael de Llanza, alcalde constitucional de Vic.

30

Frederic Soler.

31

Ignasi de Casanovas i de Mir, hisendat.

32

Víctor Balaguer, president del Consell d'Estat.

33

Comte de Llobregat, diputat del Congrés.

34

Eduard de Quevedo.

35

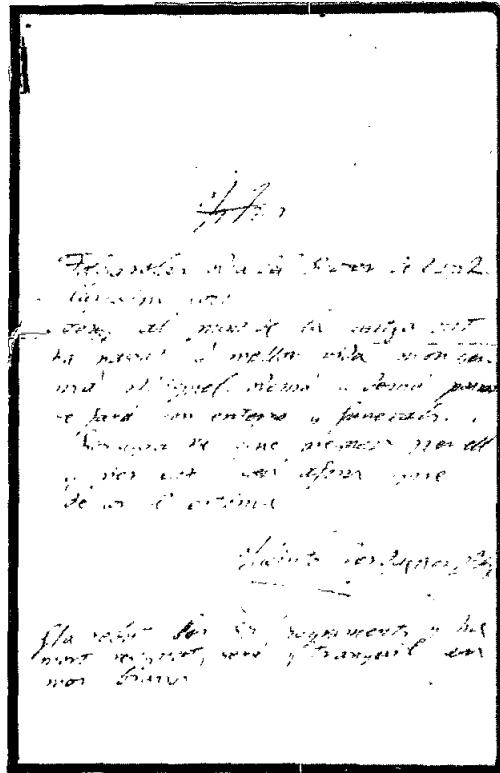
Lluís B. Nadal, escriptor i poeta.

36

Magí Verdaguer i Callís, escriptor i professor.

37

Andreu Duran, canonge de la seu de Vic.

39

38

Ramon Vinader i Nubau, advocat i escriptor.

39

Jacint Verdaguer i Santaló, príncep dels poetes catalans.

40

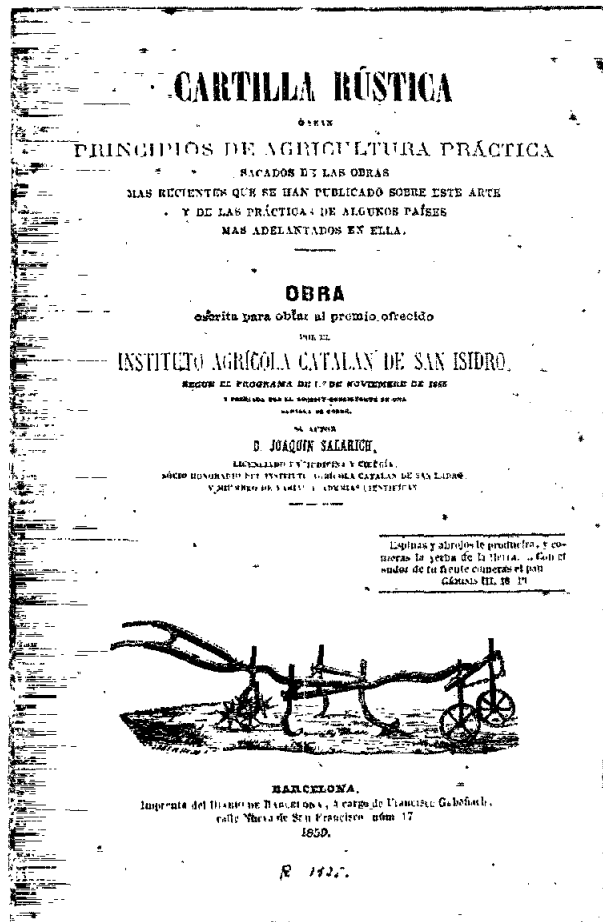
Idem.

41

Idem.

42

Jaume Collell i Bansells, ardiaca de la Seu de Vic.

- *Ecrits sobre temes agrícoles*

43

Apuntes o sea pequeño tratado de la cria del gusano de seda de roble YAMAMAI. Segona edició revisada i augmentada. Vic, Impremta i llibreria de Ramon Anglada, 1874. Opuscle amb coberta rosa pàl·lid. Mides: 24'6 x 16'5 cm.; 44 pàgs. BMSS. n.º 1692.

44

«Revista de Agricultura del Instituto Agrícola Catalán de San Isidro», on col·laborà entre els anys 1857-1867. S'exposa obert el «Tomo decimoquinto» amb l'article seu: «El Eucaliptus Globulus», pàgs. 180-182. any 1866. BMSS.

45

Cartilla Rústica o principios de Agricultura práctica. Obra editada per la «Imprenta del Diario de Barcelona», 1859, i premiada per l'Institut Català de Sant Isidre. Volum de 24 x 16'5 cm., 304 pàgs. BMSS.

- *Versos dedicats a Vic.*

46

«Crida amb motiu de la festa Major de Vic». Programa de les festes que se celebraran en los días 4, 5, 6 y 11 de juliol del present any 1852, en obsequi del compatrici i gloriós Beato Miquel dels Sants». Trenta-nou dècimes impreses en un full de color groc, de 65 x 45 cm., amb un gravat central del correbou. Vic, Impremta de Tolosa, Plaça de les Garses. BMSS.

VITRINA IV

Mostra els seus aspectes de periodista, pioner de la novel·lística catalana i d'escriptor de temes socials, polítics i econòmics.

- *La seva col·laboració en la premsa vigatana.*

47

Volum de l'any 1854 de «EL MONTAÑES», primer periòdic en el qual col·laborà amb el sobrenom de «El Solitario», HMEV.

48

Volum de l'any 1861 de «EL AUSONENSE», portaveu del Cercle Literari de Vic. En fou fundador i director i està obert en el número 1, on es mostra el primer editorial, el qual comença amb les paraules «Levantate y anda». HMEV.

49

Diploma que en agraïment li lliuraren els operaris de «EL AUSONENSE» Mides: 23'5 x 29'5 cm. BMSS.

50

Volum de l'any 1866 de «EL ECO DE LA MONTAÑA» que fundà conjuntament amb Francesc Xavier Calderó. S'exposa obert mostrant un article seu en l'espai «Variedades», titolat «La conquista de Mallorca». HMEV.

- *Pioner de la novel·lística catalana.*

51

Planes 5 i 6 de la revista «La Comarca de Vic» que en l'espai «Belles Lletres» reproduïx fragments de les seves obres. BMSS.

52

Lo lliri de Vespella, col·lecció La Novela Catalana n.º 13, 1924. Impremta Garrofé. Mides: 18'5 x 13 cm., 31 pàgs. BMSS.

Año 1.º

Jueves 2 de Mayo de 1861.

N.º 1.

PUNTOS DE SUSCRIPCION.

Imprentas y lib. de Soler, hermanos, de Anglada y
Bajau y en la Administ. de Loterías.

Por el correo, remitiendo 26 sellos por trimestre.

COMENCADOS Y REMITIDOS á precio convencional.

PRECIOS DE SUSCRIPCION.

Un mes..... 4 rs. en Vich.

Un trimestre... 40 rs. | Fuera de Vich.... 42 rs.

Un número suelto..... 20 mis.

ANUNCIOS á 100 mis. línea — Por las 25. — por 1000 2500.

EL AUSONENSE.

Periódico de intereses locales, de literatura é industria, de avisos y noticias.

SALE TODOS LOS DOMINGOS Y JUEVES POR LA MAÑANA.

AVISO IMPORTANTE.

A solicitud de muchos Sres. Suscritores, que han manifestado sus deseos, de que el *Ausonense* salga en forma mas catenosa, que la anunciada en el prospecto, se ha resuelto darla la presente, con la cual esperamos dejar satisfechos todos los gustos, sin faltar en nada de la lectura, materia, y demás condiciones de un prospecto.

LA REDACCION.

«**LEVANTATE Y ANDA.**» Hé aquí las palabras mágicas, que según un autor y renombrado publicista, necesita la ciudad de Vich, nuestra querida patria, para sacarla del pondo fétido que la tiene sumergida, para conquistar el honroso lugar que un día ocupara en el mundo industrial, para que sus hijos recobren la fama nombrada de sus antepasados. «De Vich, ahad el Estado publicista, su historia nos dice que ha sido industrial y comercial, que ha podido existir y prosperar terminada la guerra, y tambien que en las luchas heroicas de las artes de la paz, ganó laureles tan indispensables como en las artes de la guerra... Su prosperidad en un caso que una degeneración de sus habitantes hace imposible hoy lo que fue un hecho ayer? No, es admisible tan injusta suposición: los vicenses tienen acrecentada su inteligencia, su laboriosidad, su amor por toda clase de trabajos. Lo que Vich necesita es que una voz poderosa le

diga como en otro tiempo á *Lázaro Levantate y anda.*»

Pues buen; Vich se levanta, dejará el pesado sudario que la envolvía; «no se cruzará ya mas de brazos y consumirá sus fuerzas llorando sobre sus grandezas pasadas.» Las palabras de apatía, de indolencia, de marasmo y de muerte, que le han dirigido con distintos fines amigos y adversarios, han herido sus fibras aun sensibles, han electrizado sus miembros entorpecidos, y han devuelto á sus ojos amortiguados toda la viveza del génio.

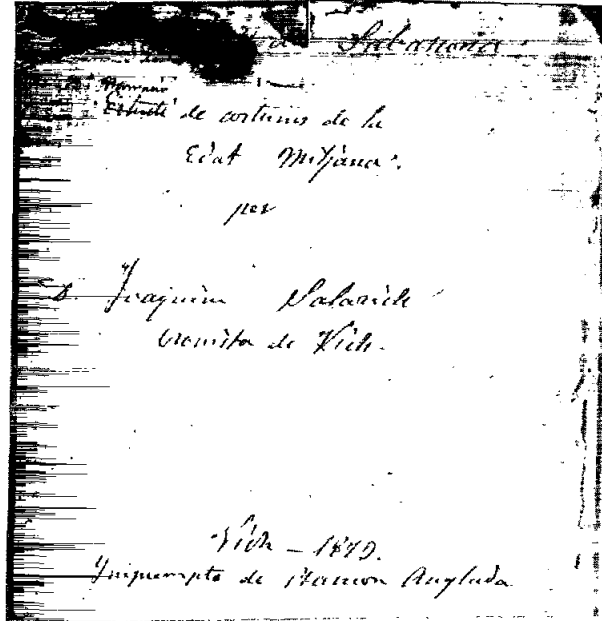
Vich, la patria de los Mévius y de los Aílones, de los Avilés y de los Balmes, háse despertado al sordo fragor de una lejana locomotora, y ha conocido que el aislamiento en que vive es muy perjudicial á sus intereses, que la falta de comunicacion entre sus hijos es el principal obstáculo para sus adelantos; por esto, renunciando á su vida pasiva, eparbola con mano osada y firme el estandarte de su regeneracion social, al rededor del cual quiere que nos agrupemos, del mismo modo que lo hacen los guerreros al rededor de la enseña que les condujo á la victoria.

Anselanos, el estandarte que debe reunirnos y que aparece hoy como un recuerdo de gloria es *El Ausonense*. Esta mejor, unida á la via férrea, votada ya en el Congreso, va á devolver á nuestra patria el lugar que la corresponde por su posicion topografica, por su antigüedad y por el excelente carácter de sus hijos. *El Ausonense*,

va á dar un solemne mentís á algunos políticos que han entonado ya una salmódica elegía sobre los restos de nuestros muros y de nuestra gloriosa historia. «*Vich se muere*, háse dicho en pleno parlamento, por esto no necesita *ferro-carriles*, o Quimeral ¡ilusion de los que tal desean! Es verdad que en nuestras silenciosas calles no pulula la agitada multitud de otras poblaciones comerciales, que en nuestras fábricas no se oye el atronador ruido de los batanes y turbinas; pero esto no indica que el soplo de la muerte haya apagado toda nuestra actividad y mermado nuestras fuerzas; nó, eso nó: es el viento de la contrariedad que hasta ahora se ha opuesto á la ejecucion del ferro carril; que ha ahogado en su mianca todos los adelantos que se concebían á favor de esta ciudad, llamada ironicamente *el Benjamin* de Cataluña; que ha fomentado la disunion entre nuestros conciudadanos, porque concia, que el día en que nos unamos serémos fuertes, y podremos luchar contra la desgracia que nos limitaba el horizonte con un círculo al parecer inquebrantable.

Afectonados por la esperiencia; electrizados por el agudo silbido de las locomotoras, que comprimido hasta el presente, vá á llevar solo el ámbito de esta comarca, y guiados por *El Ausonense* volvemos á adquirir nuestras pasadas glorias, nuestra antigua pujanza y poderío.

El 11 de Mayo de 1857 deciamos: «*Desearémos en gran manera ver en todas las fa*

54

Edició de la mateixa obra dins la col·lecció Biblioteca d'Autors Catalans, Lectura Popular, n.º 124. Mides: 20 x 12'5 cm. 64 pàgs. BMSS. n.º 294.

55

El Monte de Gurb. Opuscle amb cobertes verd fosc. Impremta Bofarull, 1907. Mides: 18'5 x 13 cm., 47 pàgs. BMSS.

56

Lo Castell de Sabassona. Narració de costums de l'edat mitjana. Vic, Estampa de Ramon Anglada. Enquadernació en pergami. Mides: 18 x 12 cm.; 300 pàgs. BEV.

57

Lo Castell de Sabassona. Manuscrit original en fulls de 22 x 16'5 cm. BMSS.

58

Lo salt de la Minyona. Tradició dedicada a la seva néta. Conte publicat a «La Renaixensa» any XIII pàgs. 150-152. BMSS.

- *Escrits socials, morals, polítics i econòmics.*

59

Eudaldo, el Ripollés o la providencia en el infortunio. Contiene los principios morales, políticos, económicos, e higiénicos más propios para hacer felices a las clases trabajadoras a las que se dedica. 1852, Manuscrit relligat que conté en les primeres pàgines, un dibuix a la ploma típic de l'època, que reproduïx les ruïnes del monestir de Ripoll. Mides: 21 x 16 cm.; 380 pàgs. HMEV.

60

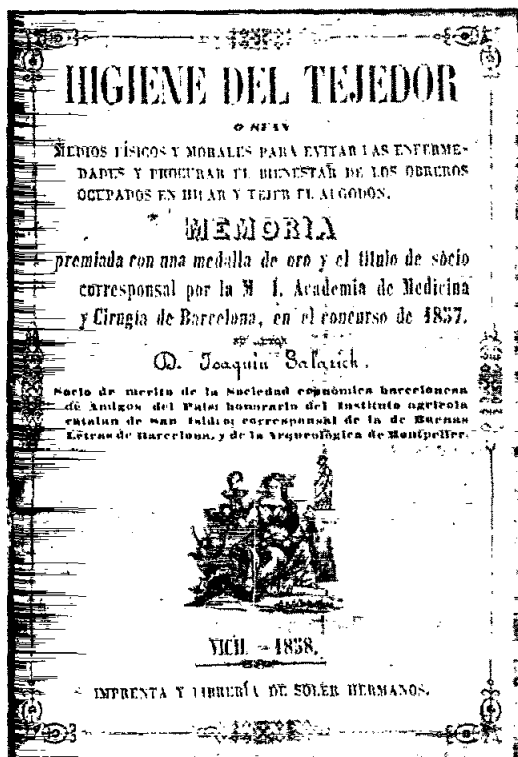
El Libro del Obrero. Versió escrita a màquina de l'obra anterior i relligada amb format 32'5 x 23 cm., 270 pàgs. BMSS.

61

Un Patrimoni Universal. Col·lecció dels articles publicats a «La Veu del Montserrat» sobre societats d'assegurances per a la vida. Vic, Impremta de Ramon Anglada, 1881. Opuscle de 18 x 13 cm., 32 pàgs. BMSS.

59

65

62

Un Negoci Assegurat. Conversa amistosa escrita per una persona amiga del poble i dedicada a la classe honrada i treballadora de Catalunya. Barcelona, Estampa Peninsular, 1882. Opuscle de 18'5 x 13 cm., 16 pàgs. BMSS. n.º 1847.

63

Los Segurs entre'ls pagesos. Barcelona, Impremta Peninsular, 1881. Opuscle de 21 x 14'5 cm., 16 pàgs. BMSS. n.º 297.

64

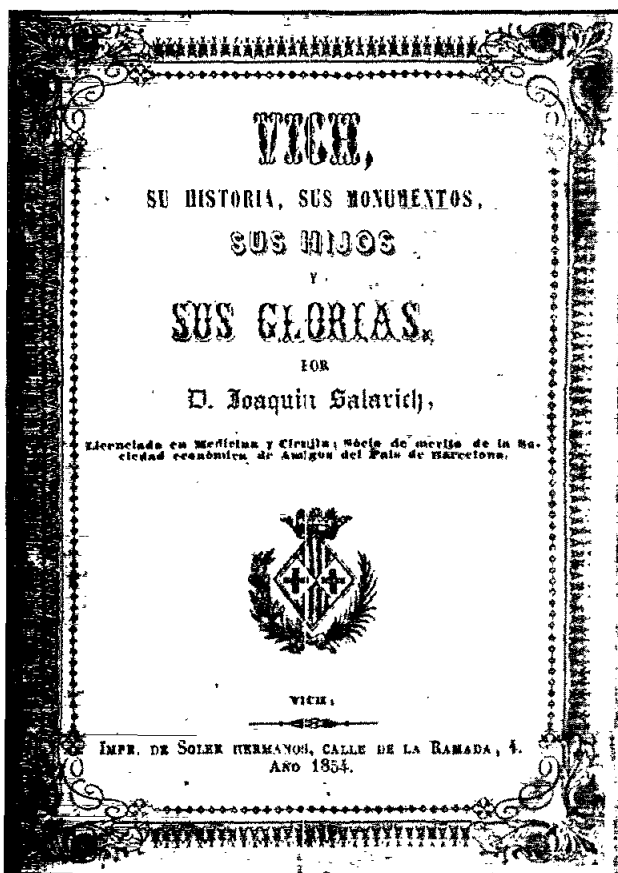
«Enfermedades del Cuerpo Social». Manuscrit original del discurs llegit en el Cercle Literari de Vic, el dia 16 de febrer de 1873. Plec de fulls de 21'5 x 16 cm., 25 pàgs. HMEV.

65

Higiene del Tejedor. Memòria premiada per l'Acadèmia de Medicina i Cirurgia l'any 1857. Vic 1858, Impremta dels germans Soler. Volum de 19 x 13'5 cm., 130 pàgs. BMSS. n.º 293.

66

Reducción de las varias medidas del terreno usadas en todas las provincias de España al sistema metrico decimal. Vic, Impremta i llibreria de Lluçia Anglada, 1863. Opuscle de 16 x 11 cm., 80 pàgs. BMSS. n.º 296.

68

VITRINA V

Recull una mostra de les seves obres vigatanes.

67

«Estudio topográfico médico del Llano de Vich». Memòria premiada amb medalla d'or i títol de soci corresponsal per la Reial Acadèmia de Medicina i Cirurgia de Barcelona, 1971. Plec de fulls manuscrit de 27'5 x 25 cm., 140 pàgs. HMEV.

68

Vich, su historia, sus monumentos, sus hijos y sus glorias. Impremta dels germans Soler, carrer de la Ramada 4, Vic 1854. Volum de 23 x 16 cm., 318 pàgs., relligat en rústic. BMSS.

69

Desgracias de Vich, o breve historia de las que causó la avenida del Meder en la madrugada del dia 8 de octubre de 1863. Escrit conjuntament amb el Dr. Francesc d'Assís Aguilar. Vic, Impremta i Llibreria dels germans Soler, 1865. Volum de 25 x 18'5 cm., 122 pàgs. BMSS. n.º 1548.

70

«Flora del Llano de Vich». Quadern manuscrit de 30'5 x 25 cm., 56 pàgs. HMEV.

71

Epítome de la Historia de Vich. Vic 1860, Impremta i Llibreria dels germans Soler. Opuscle amb cobertes grogues, de 17'5 x 11'8 cm., 8 pàgs. BMSS.

72

Compendio de la Historia de Vich. Vic 1960, Impremta i Llibreria dels germans Soler. Opuscle amb cobertes grogues, de 17'5 x 11'5 cm., 31 pàgs. HMEV.

73

«Juntas Parroquiales de Caridad». Memòria premiada amb medalla de plata i primer accèssit en el concurs convocat per l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre. Quadern manuscrit de 27 x 21 cm., 76 pàgs. Any 1872. HMEV.

74

Calendari del Principat de Catalunya per lo any 1865, Vic, Impremta i Llibreria Anglada. Opuscle amb cobertes grogues de 17'6 x 10'5 cm., 10 pàgs. BMSS. n.º 1848.

75

Ferrocarril de Norte. Guia Cicerone de Barcelona a Vich, Vic, Impremta i Llibreria de Ramon Anglada, 1877. Volum amb cobertes blaves, de 16 x 11 cm., 128 pàgs. BMSS. n.º 292.

76

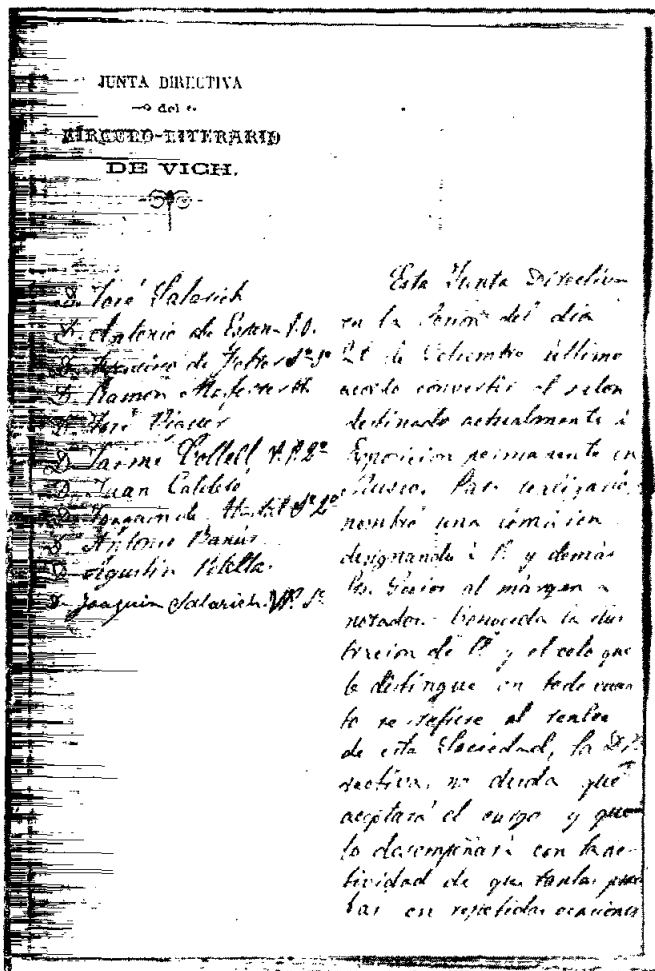
Episcopologio Vicense. Cartell que recull tots els bisbes de la Seu de Vis des de l'època visigòtica fins l'any 1858, amb una breu síntesi biogràfica. Vic, Impremta de Lluçia Anglada, 1864. Mides 44 x 64 cm. BMSS.

77

El Salchichón de Vich. Vic, Impremta i Llibreria de Ramon Anglada, Plaça Major, 1870. Publicació amb cobertes de color verd-blau, de 22 x 16 cm., 48 pàgs. BMSS. n.º 297.

78

Manresa jamás ha sido cabeza de Obispado, Vic 1861, Impremta i Llibreria dels germans Soler. Publicació de 17'3 x 12'5 cm., 48 pàgs. BMSS. n.º 2667.

80

79

«Ligeros apuntes sobre el estado de la Literatura en esta ciudad de Vich en los diversos periodos de su historia». Memòria llegida en la primera acadèmia literària del Cercle Literari de Vic, el 15 de febrer de 1861. Plec de fulls de 21'5 x 16 cm., 22 pàgs. Manuscrit original. HMEV.

80

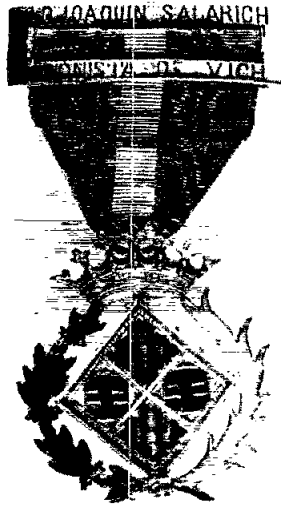
Nomenament de vicepresident de la comissió encarregada de crear un Museu en el Cercle Literari de Vic, precursor del Museu Episcopal de Vic. Full doblat, de la junta directiva del Cercle, amb els noms de la junta al marge, signat pel president Josep Font i Manxarell i el secretari Josep Viquer. Mides: 20'5 x 13'5 cm. BMSS.

81

Efemèrides Vigatanes, Vic, Estampa de Ramon Anglada, 1882. Volum de 24 x 15'5 cm., 98 pàgs. BMSS.

82

Quadre amb el marc daurat de 61'5 x 52'5 cm., que conté totes les medalles i condecoracions que se li atorgaren i és presidit per la que l'acredita com a Cronista de la ciutat de Vic. CJSd'A.

VITRINA VI

En aquesta vitrina hom exposa obres seves referents a Caldes d'Estrach i la notícia de la seva mort.

- *Obres sobre la vila de Caldes d'Estrach.*

83

Oferiment dels seus serveis com a metge a la població. Full volant, de 25 x 15 cm. BMSS.

84

Los Baños de Mar y el Balneario de Caldetas, Barcelona, Litografia de Pigrau, Bruch 68, 1882. Opuscle amb cobertes blaves, de 19 x 14 cm., 12 pàgs. BMSS. n.º 287.

85

Caldetas. Apuntes sobre sus antiguos baños y sus celebradas aguas minerales, Barcelona, Impremta de J. Sala a càrrec de C. Verdaguer, Ronda de Sant Pere 179, 1881. Opuscle amb cobertes de color rosa-torrat clar, de 19 x 13'5 cm., 16 pàgs. BMSS. n.º 287.

86

Acord de l'alcaldia constitucional de Caldes d'Estrach felicitant-lo i agraint-li els seus treballs històrics sobre la vila. Full de 21'5 x 16 cm., signat per l'alcalde Joan Pigrau amb data de l'11 de març de 1882. Hi ha estampat el segell de la vila.

87

Apuntes para la historia de Caldetas, Barcelona, Impremta de la Renaixensa, Xuclà 13 baixos, 1882. Publicació relligada amb luxe, amb el llom de color verd, de 18'7 x 12'5 cm., 162 pàgs. BMSS.

- *La seva mort, el dia 4 de març de 1884.*

88

L'esquela. Mides: 20'5 x 13'2 cm. CJSd'A.

89

Exemplar n.º 10 de l'any VII de «La Veu del Montserrat» del dia 8 de març de 1884, que publica l'esquela en primera pàgina. Format total 32 x 21 cm. BMSS.

90

L'esquela del funeral, el dia 15 de març de 1884. Mides: 27 x 20'8 cm. BMSS.

VITRINA VII

Ens mostra el ressò de la seva mort en diferents periòdics.

91

«La Renaixensa», any XIV, Barcelona, dimarts 11 de març de 1884, n.º 1934: Crònica en les pàgines 1546-1547, Mides: 24 x 17 cm. BMSS.

92

«La Previsión», Revista Mensual, año III, n.º 19, Barcelona, abril de 1884. Crònica en les dues primeres pàgines. Mides: 32 x 22 cm. BMSS.

93

«L'Esperit Català», any II, Barcelona, 15 de març de 1884, núm. 35: Crònica a la pàgina 5. Mides: 32 x 22 cm. BMSS.

94

«La Il·lustració Catalana, Periòdich Quinzenal Artístich, Literari y Científich», any V, Barcelona: 15 d'abril de 1884. Gravat en la primera plana i article de Martí Genís en segona i tercera pàgines, 98-99 pàgs. BMSS.

95; 96

«Diario de Barcelona», del qual fou corresponsal a Vic n.º 67, del 7 de març de 1884. Notícia de la seva mort en la pàgina 3 (pàg. 2947) n.º 71, de l'11 de març de 1884. Notícia detallada del seu enterrament, pàgina 13 (pàg. 3117). BMSS.

97

Esquela del Cap d'Any. Format: 21 x 13'5, Vic 28 de febrer de 1885. BMSS.

VITRINA VIII

Hom hi exposa el ressò de la seva mort a Vic i la commemoració del Centenari del seu naixement.

- *Condol i acords de l'Ajuntament de Vic amb motiu de la seva mort.*

98

Carta de l'Ajuntament de Vic al seu fill Josep, notificant-li els acords per honorar la seva memòria. Signat: Jaume de Vernis. Mides: 21'7 x 16 cm. BMSS.

99

Acord de l'Ajuntament d'encomanar a Josep Serra i Campdelacreu que escrigui la seva biografia. Certificat per Don Manuel Carbó Pérez, secretari, amb el vist-i-plau de l'alcalde Jaume de Vernis. BMSS.

100

Bosquejo Biográfico de Don Joaquin Salarich i Verdaguer, por José Serra Campdelacreu, Vic, Imp. Anglada. Volum de 162 pàgs., amb un retrat i quinze pàgs. sense numerar. Mides: 28 x 21 cm. BMSS.

- *El Centenari del seu Naixement.*

101

Obra cultural y patriótica de Joaquim Salarich y Verdaguer. Cronista de Vich. Opuscle editat amb aquest motiu per l'Ajuntament de Vic. Mides: 17 x 10'5 cm., 6 pàgs. BMSS.

102

Reportatge fotogràfic de la col·locació d'una làpida en la casa on va néixer, el dia 1 de novembre de 1916. 6 fotografies de 14 x 6 cm. BMSS.

103

La «Gazeta Médica Catalana» li dedicà un record que comenta l'acte de Vic i detalla les seves obres. «Tomo L», n.º 951, 15 de febrer de 1917, article del Dr. Rodríguez Méndez, en les pàgines 112 i 113. Mides: 25'2 x 17 cm. HMEV.

VITRINA IX

És dedicada a exposar el ressò de la seva obra.

- *Articles de premsa.*

104

«Revista Ilustrada Jorba», Manresa, año XI, 1919, nov.-dic., n.º 125. BMSS.

105

«La Comarca de Vic», article de Mn. Pere Verdaguer, del 30 d'agost de 1933. BMSS.

106

«La Publicitat», secció de «Les Lletres i Les Arts», article de J. M.ª Miquel i Vergés, del 5 de març de 1935. BMSS.

107

«La Comarca Viva», secció de «Diario de Barcelona», article de P. Vinyoles i Vivet. Any 1966. BMSS.

108

«Dígame». Dia 6 d'abril de 1948. BMSS.

109

«Ausona», «A propósito del centenario de la Historia de Vich de Joaquin Salarich i Verdaguer», per Miquel S. Salarich i Torrents, nºs. 663-664 de l'any 1954. BMSS.

110

«Diario de Barcelona», pàgina 22 del divendres 27 de febrer de 1970. «Médicos Ilustres. El Dr. Joaquin Salarich Verdaguer precursor de la Medicina del Trabajo». BMSS.

- *Col·locació del seu retrat a la Galeria de Vigatans Il·lustres i reedició de les seves obres.*

111

«Don Joaquin Salarich y Verdaguer. Proyección familiar del abuelo». por Miguel Salarich Torrents. Discurs en l'acte de col·locació del seu retrat en la galeria, el dia 9 de juliol de 1949. Editat per l'Ajuntament de Vic, Impremta Portavella. Mides: 24'7 x 17 cm., 23 pàgs. HMEV.

112

Reproducció del retrat, obra de l'artista Manuel Puig i Genís que figura en la Galeria de Vigatans Il·lustres. Fotografia de 24 x 18 cm. BMSS.

113

Cronologia Bio-Bibliogràfica de Joaquim Salarich i Verdaguer, 1816-1884, a cura de Miquel S. Salarich i Torrents, Vic 1971. Edició de 250 exemplars, ofrena de Nadal als familiars i amics. Imp. Anglada, Vic. Opuscle de 24 pàgs. Mides: 21'8 x 16 cm. BMSS.

114

Edició en facsímil de *Higiene de Tejedor*, feta amb motiu del centenari de la seva publicació i editada per la comissió organitzadora del IV Congrés Nacional de Medicina i Seguretat en el Treball. Pròleg de Manuel Baselga i Monte, 1957. BMSS.

115

Edició en facsímil de *Epítome de la Historia de Vich*, editat per l'Ajuntament de Vic, 1980. BMSS.

Abreviatures:

BEV. Biblioteca Episcopal de Vic.

BMSS. Biblioteca Miquel S. Salarich i Torrents.

CJSd'A. Col·lecció Josep M.ª Salarich i d'Arbell.

HMEV. Hemeroteca Museu Episcopal de Vic.

RESUM DE CRONOLOGIA BIO-BIBLIOGRAFICA DE J. SALARICH I VERDAGUER

- 1816 Neix el 17 de setembre en la casa n.º 2 de la plaça del Carbó de Vic.
- 1826 Comença estudis eclesiàstics en el Seminari de Vic.
- 1833-38 Primers escrits.
- 1837 Comença la carrera de Medicina.
- 1844 Assoleix la llicenciatura en Medicina i s'estableix a Sant Boi de Lluçanès.
- 1845 Contrau matrimoni amb Josefa Gimenez i Cerdà de Barcelona.
- 1847 Traslada la seva consulta i residència a Vic.
- 1852 *Eudaldo, el ripollès o la providència en el infortunio*; obra inèdita.
- 1853 *El Censo de Vich*. Medalla d'or i títol de soci de mèrit de la «Sociedad Barcelonesa de amigos del País».
- 1854 Actuació meritòria davant l'epidèmia del còlera que envaeix la ciutat de Vic. *Vich, su història, sus monumentos, sus hijos i sus glorias*.
- 1855 Soci corresponsal de l'Acadèmia de Bones Lletres, de la Reial Acadèmia de Medicina i Cirurgia de Barcelona i de l'Acadèmia Arqueològica de Montpel·lier.
- 1857 *Higiene del Tejedor. Cartilla Rústica*. Medalla i títol de soci honorari del «Instituto Catalán de San Isidro».
- 1860 *Compendio de la Història de Vich. Epítome de la Història de Vich. Desgracias de Vich* (en col·laboració amb F. d'A. Aguilar). Forma part de la junta interina del Cercle Literari de Vic.
- 1861 Funda i dirigeix «El Ausonense».
- 1863 Co-fundador de «El Eco de la Montaña».
- 1863-1884 Col·labora en la premsa vigatana i catalana de l'època amb escrits sobre temes mèdics, històrics, socials i agrícoles.
- 1864 *Epicopologio Vicense*.
- 1865 *Elisenda de Montral*: sarsuela, inèdita.
- 1870 El Cercle Literari el nomena soci honorari
- 1876 *El Lliri de Vespella*: novel·la.
- 1878 És nomenat Cronista de la ciutat de Vic.
- 1879 *El Castell de Sabassona*: novel·la.
- 1880 Per problemes de salut es trasllada a Caldes d'Estrach. *Flora del Llano de Vich*.
- 1881 *Efemèrides Vigatanes. Apuntes para la Història de Caldetas*.
- 1884 Mor a Caldes d'Estrach el dia 4 de març.
- 1916 L'Ajuntament de Vic acorda col·locar una làpida en la casa on va néixer.
- 1922 Es col·loca el seu retrat a la Biblioteca Episcopal.
- 1949 Es col·loca el seu retrat a la Galeria de Vigatans Il·lustres.